

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Veteris Hominis Per Expensa Quatuor Novissima Metamorphosis, Et Novi Genesis

Stanyhurst, Guillaume

Coloniae, Anno 1702

VD18 1237699X

Caput III. Homo novus erigit se è cœno, ad cælum; dum contemplatur
venustatem cæli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51849](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51849)

poris tormenta , ita & contemnet omnia vitæ oblectamenta.

CAPUT III.

*Homo novus erigit se è cælo ad cælum,
dum contemplatur venustatem
Cæli.*

[a] § Tetimus nuper in atriis domus Dei, in suburbiis cœlestis Jerusalem, in vestibulo magni illius palatii: modò subeamus tecta: ingrediamur ipsum palatium, non ex auro, ebore, & electro, sed è nobiliori materiâ ædificatum: inferamus pedem in illam civitatem, de quâ Propheta loquitur: (b) Gloriosa hæc est Civitas immortalium civium, Principum, & filiorum Dei, qui unâ cum Angelis politiâ, singulari voluntate, amore invicto, & inflammato, Dei legibus perfectè sese submittunt. Hæc Civitas, est patria nostra; illic amplissima sunt fundamenta, altissimi muri, plateæ

pro-

a Cæli venustas, ornatus, elegantia.
b Psal. 86. 3.

prolixissimæ , quæ gemmato pavimento , tessellato emblemate , electo lapide undique collucent. Miratur posteritas opus illud prodigiosū Dionysii, qui cū magnis, multisque præliis Indiam sibi subjugasset ; postea in trophæum, templum sibi construxit a deo magnificū, ut in eo 365. grad^o quasi ex saphiro purpureo continerentur, teste Epiph. [a] Hoc Templum collatū cum immenso illo coeli palatio, minus est , quàm doliolum Diogenis, collatum cum toto hoc mundo. Sed frustra conamur explicare inexplicabilem loci illius amplitudinem, & magnificentiam, multò minùs inæstimabiles , quæ illic reconditæ latent, divitias & delicias. Non possunt eas, neq; Arithmetici calculis numerare , neque Geometræ calamo metiri , neque Oratores, neq; Dialectici, neque Grammatici oratione explicare. Sed quia hîc potissimum agimus de loci dumtaxat pulchritudine, ac splendore: quantus is sit, vel hinc licet arguere. Pro-

P 3

pona-

a L. 12. de gem. c. 5.

ponamus nobis finem, cur Deus cœ-
 lum procreavit; ob quam causam?
 quid per hoc intendit? Non aliam ob
 causam, cœlum condidit, quàm ut
 quanta sit ejus Potentia, Sapiencia,
 Bonitas, Majestas, Magnificencia; om-
 nibus, & Angelis, & hominibus, to-
 tiq̄ue rerum universitati, palàm non
 tantùm ostenderet, sed ostentaret.
 Quod si igitur voluerit Deus opus il-
 lud condere; ut in eo, velut in clarif-
 simo theatro Potentiam suam manife-
 staret, vos & jam concipite, quanta il-
 la sit? Tanta est illa; ut quemadmo-
 dum hunc mundum unico pollentis
 voluntatis nutu fabricatus est: ita in-
 finitros, ut sic loquar, eodem nutu,
 verbo uno & procreare, & procreatos
 possit in nihilum redigere. Dein quid-
 quid facit, nullo conatu, & labore
 facit; eâdem facilitate, quâ produ-
 cit arenam, potest producere cœlum:
 non plus laborat Deus, ut produ-
 cat Seraphinum, quàm formicam;
 Angelum, quàm muscam: non
 plus laboravit Deus, cùm produxit
 om-

omnium Angelorum primatem Luciferum , quàm infimum terræ vermiculum. Neque sub operis majori pondere gemit , & sudat ; nec minori relevatur , & respirat : omnia , quæ vult , potest ; facitque , quidquid vult , solo arbitrio , & voluntate. Nunc ergò hoc modo nobiscum ratiocinemur : tanta est Dei Potentia , quantam jam ostendi , tantaque ejus gloria : quale erit illud opus , quo volvis illam , & potentiam , & gloriam manifestare ? Quid enim deerit , quò minus ex omni parte sit absolutum ? Non artificis manus , aut industria ; potentia est immensa : non prudentia ; scientia est infinita : non voluntas ; summe bonus est , non opes , aut divitia : ab illo uno , omnes illæ procedunt. Quale opus , ex illa officina prodibit ! ubi sunt tales architecti , Omnipotentia Patris , sapientia Filii , Bonitas Spiritus Sancti , ubi bonitas vult , & imperat , sapientia ordinat , & disponit ? Omnipotentia potest ; quidquid vult immensa

Bonitas, & concipit ac ordinat infinita Sapientia. Verè ergò de illâ immensâ Civitate dixit David: *Gloriosa dicta sumi de te &c.* Et D. Prosper: (a) *Illâ Civitas, quæ est Sanctorum, Angelorum, omniumque Electorum congregatione beata, meritis fulgentibus micat, ubi æterna salus exuberat, veritas regnat; ubi nec fallit quispiam, nec fallitur: unde nullus beatus ejicitur; ubi nullus miser admittitur. Est ibi certa securitas, secunda tranquillitas, felix æternitas, æterna felicitas. Est ibi amor perfectus, timor nullus, dies æternus, ælacer motus, & onus omnium spiritus. De immensâ quoque felicitate incoherentium illam Civitatem, suaviter more suo D. Bernardus: [b] *Videbit Beatus Deum ad voluntatem, habebit ad voluptatem, fruetur ad incunditatem. In æternitate vigebit, in veritate fulgebit, in bonitate gaudebit. Sicut habebit permanendi æternitatem; sic cognoscendi facilitatem, requiescendi felicitatem.**

a L. 4. de vita contemplativa. b De proem. cœlest. patriæ.

citatem. Sed quod felicissimam reddit
 illam, de qua loquimur, Dei Civita-
 tem, est jugis illa, ac perennis pax, de
 quâ loquitur David, agens de cælesti
 Jerusalem: [a] *Qui posuit fines tuos,*
pacem. Quis fando explicet, quanta
 erit gestientis Animæ jam beatæ læti-
 tia; dum ingressa jam illam Civita-
 tem, *cujus fines, Deus posuit pacem,*
 Deo jam unita, & in centro suo collo-
 cata, dicet cum Davide: [b] *In pace*
in idipsum dormiam, & requiescam.
 Vocat S. Propheta, *pacem, in idipsum:*
 id est, immutabilem, ut vult Cassio-
 dorus, pacem eodem modo semper se
 habentem, pacem nunquam interrup-
 ptam, duraturam in omnem æterni-
 tatem. Tum pax erit æterna, & im-
 perturbabilis quies, cum ad centrum
 omnis boni dabitur introitus, & ex-
 uti mortalitatis exuviis, arctè cum
 principio nostro jungemur. Hu-
 jusmodi plenissimam pacem frustra in
 mundo, atque in hujus vitæ curriculo
 exspectes, supra cœlos omnes tutum

P 5

sibi

a Psal. 137. 14. b Psal. 4.

fibi , nec mutationibus obnoxium ,
domicilium consecuta est. Totus hic
mundus , ut è contrariis qualitatibus
est compositus , & compactus ; sic tur-
bulentæ perturbationis materiam
continuo suggerit, quâ mortalium vi-
ta propè obruitur. Quot tamen sunt,
qui malunt incolere hanc luteam ca-
sam , quàm cœlestem Aulam? Tunc il-
lum sapere contendes , qui càm uni-
versam domum , optimâ instructam
suppellectile ; horrea frugibus com-
pleta , generosos in stabulis equos , ar-
menta , greges , in prædam Vulcano
cedere , flammisque consumi , ficcis
oculis spectasset : ut primum clausâ vi-
li caveâ rediit in memoriam philome-
la , etiam igne sublata , cantu suo he-
rum oblectare solita ; tum demum il-
lachrymari cœpit , & aviculæ jactu-
ram deplorare. Insipientem dubio
procul pronuntiabis. Nam etsi aures
oblectet suavis philomelæ cantus ; ma-
gnarum tamen opum possessionem ,
quis non pluris æstimet ? sed omnes
propè eandem insanunt insaniam.

Eadem multi sunt mentis hebitudine,
quâ Honorium fuisse narrant : Hic
post longam urbis obsidionem : cùm
intraret quidam, qui illi nuntiaret pe-
riisse Romam ; jam ab hoste occupa-
tam ; aversâ cogitatione à tanta Regi-
næ urbiutn clade , ingemuit morti u-
nius caniculæ , quam Romam appel-
labat ; & mortuam credebat annun-
tiari. Ridebat ad jacturam potentis-
simæ urbis : gemitabat ad mortem ab-
jectissimæ canis. Sic plurimi ejulant,
suspitant, mœrent , copiosissimè la-
chrymantur ; dum illis eripitur aurum,
comburitur tuguriolum, aufertur pal-
lium : verbo ut clarius dicam, dum
privantur cœno ; exultant, gestiunt,
epulantur , tripudiant ; dum privan-
tur cœlo. [a] Videntur non pauci ma-
le feriati insanire non tantùm cum
Honorio, sed cum Gallieno. Hic enim
turpissimum omnis luxuriæ man-
cipium , cùm Romanum tene-
ret Imperium , ita libidini fer-
viebat , ut cætera omnia posthaberet.

P 6

Cum

a Fisoa paradoxum fol. 68.

Cum enim (ait Trebellius Pollio) ei nuntiatum esset , *Aegyptum* descivisse : dixisse fertur . Quid sine lino *Agyptio* esse non possumus ? Cum autem vastatam *Asiam* , & elementorum concussionibus , & *Schytarum* incursionibus comperisset . Quid , inquit , sine *Apphronitis* esse non possumus ? . Perditâ totâ *Galliâ* , arripisse , ac dixisse prohibetur : Non sine *trabeatis sagis* tuta *Respublica* est ? Heu multos hęc ætas habet *Gallienos* ; eoque etiam turpiores , quò terrâ , cœlum præstantius est . Unus hic opes ; ille delicias , alius dignitates , aut aliud pro libidine , & præterea nil cogitat . Oblectat hoc unicum ; fastidio cætera sunt ; & offendis , si de vitâ quondam in cœlis agendâ ; vel de via , quâ illuc tenditur , vel verbulum . Una propè omnium vox est : *Cœlam* , *cœli Domino* ; *terram autem dedit filiis hominum* . Malunt luteum in terris gurgustiolum , quàm auratum in cœlis palatium . Digni , vel ideò æternum cœlis excludi , quia ipsi omnem de cœlo cogitationem animo excludunt .

Præ-

Præcedat nostrum ad cœlum desiderium, antequam eo inseratur anima: ad illud Regnum prius avidi anhelemus, quàm beati intremus: ut illud, quod tantâ cupiditate desideramus, totâ æternitate possideamus.

CAPUT IV.

Homo novus, dum suspicit dotes gloriosæ corporis, despicit suum corpus.

[a] Hætenus Cœli Empyreï amœnitatem, magnitudinẽ, splendorem fuimus contemplati; superest modò, ut ad ipsos cœlites, qui locum illum æternum incolent, sermonem convertamus. Sumemus exordium à corpore Beatorum: deinde gradum faciemus ad Animam. Quemadmodum ex duabus partibus conflatus est homo: alter, quâ nihil humilius corpore; altera, quâ nil dignius Animâ? ita utraque gloriam in cœlo, gaudiumque suum participabit. Sed quid commercii fœtidæ, & putidæ carni, & in stercorebus desideriorum suorum

P 7

com-

a *Quatuor dotes corporis.*